

DELY PÉTER¹ - SIMONYI OTTÓ²**Mesterlövészek a rendfenntartásban II.
Kiválasztás, kiképzés****Marksmen in the Maintenance of Order II.
Selection, Training****Absztrakt**

A tanulmány második része a rendvédelemben tevékenykedő mesterlövészek felkészítését, kiképzését mutatja be. A hazai mesterlövészképzés rövid történeti áttekintés után ismerteti a nemzetközi kiválasztási, kiképzési követelményeket, iskolákat. Bemutatja a Magyarországon létrehozott mesterlövész kiképzés elemeit, követelményeit, párhuzamba állítva az ismert külföldi iskolákkal.

Kulcsszavak: mesterlövész, rendfenntartás, lőfegyverhasználat, lőkiképzés, kiképzés

Abstract

The second part of the essay shows the law enforcement sniper trainings, and the qualification requirements. After a sort historical overview of the hungarian sniper training, shows the international sniper selection, training standards, and schools. Introduces the hungarian sniper school system, it's elements, requirements, parallel with the international standards.

Keywords: sniper, law enforcement, use of force, firearms training, training

A tanulmány első részében áttekintettük a mesterlövészet rövid történelmét, és a jelenkori rendészeti alkalmazás lehetőségeit, fejlesztési irányait, esetleges veszélyeit. Fontos azonban látni, hogy a mesterlövész alkalmazás központi eleme maga a lövész, képzettségével, képességeivel, és az alkalmazott eszközeivel. Mint ahogy nem minden fegyver, így nem

---

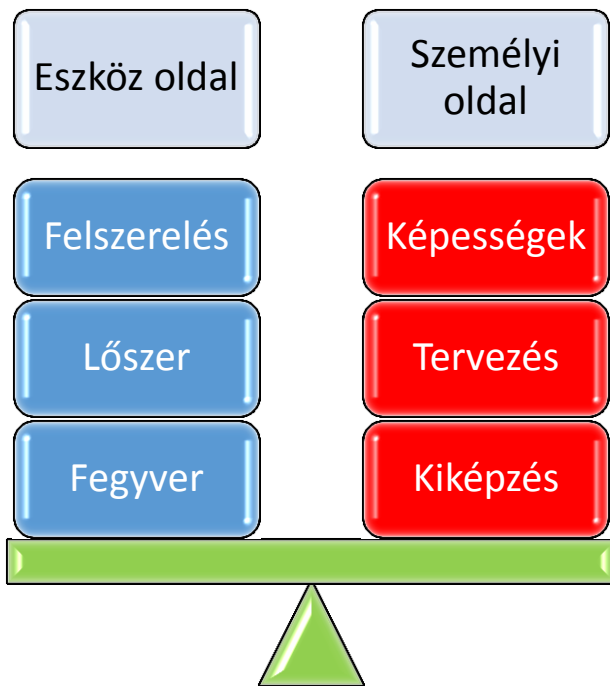
¹ Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola, doktorandusz hallgató National University of Public Service, Doctoral School of Military Sciences, PhD student, E-mail: depet69@gmail.com ORCID ID : 0000-0001-9177-9686

² Simonyi Ottó: Terrorelhárítási Központ Művelti Igazgatóság, Képzési Főosztály, E-mail: simonyiotto63@gmail.com ORCID ID: 0000-0002-6790-8756

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

minden fegyverhasználó képes arra, hogy megfeleljen a mesterlövészekről elvárható magas szintű és komplex képesség és tudásszint elérésére. Ugyanakkor a legjobban felkészített lövész műveleti értéke is korlátozott, ha nem megfelelő minőségű fegyverrel, lőszerrel, optikai eszközzel látják el, vagy éppen rossz taktikát alkalmaz. Természetesen a legprecízebben működő lőfegyver is értéktelen, ha a használója nem képes kihasználni az abban rejlő lehetőségeket. A rendszerként kezelt mesterlövész esetében egyensúlyban kell lennie az alkalmazott felszerelésnek a lövész képességeivel, amint az az 1. sz. ábrán is látható.

1. sz. ábra: A mesterlövész egyensúlya³

A tanulmány jelen részében tehát a lövészek kiválasztásáról, kiképzéséről, a velük szemben támasztott követelményekről esik szó. Igyekszünk bemutatni a hazai rendészeti mesterlövész és ezzel párhuzamosan a situációs lövészeti képzés rövid történetét. Itt szakirodalom hiányában a szerzők a visszaemlékezésekre hagyatkoznak, megemlítve, hogy a szerzőpáros egyik tagja az 1990-es évek eleje óta jelen van a hazai lövkiképzésben, és

³ Forrás: Barisik, Erdem- Baltacioglu, Gökhan: The Employment of Sniper in Modern Battlefield in: Journal of Military and Information Science Vol.2 (1) p.15 szerkesztette a szerző

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

mesterlövészképzésben. Ezt követően bemutatásra kerülnek a mesterlövészképzésben alkalmazott nemzetközi standardok, sor kerül nemzetközi iskolák programjainak bemutatására. Végezetül a tanulmány betekintést enged a jelenkori hazai mesterlövész képzésbe és a hazai követelményrendszerbe.

VISSZATEKINTÉS

Mint az a tanulmány első részében említésre került, maga a mesterlövészet rendészeti célú alkalmazása az 1972-es Müncheni Olimpia, illetőleg az ott elkövetett terrorcselekmény után került előtérbe. Hazánkban az egy évvel később Balassagyarmaton lezajlott túszi-
dráma vetette fel a rendészeti mesterlövész alkalmazás szükségességét. Bár már az 1974-
ben, a Forradalmi Rendőri Ezred (ma Készenléti Rendőrség) keretein belül felállított akció-
szakaszokban megjelent a mesterlövész képesség, az igazi kiképzés 1982-től indult, ami-
kor Simkó Imre került lökiképzőként az akciócsoporthoz, illetve 1987-től a „Komondor”
Terrorelhárító Szolgálathoz. Ő egészen 1989-ig irányította a lökiképzést. Még a klasszikus
oroszlövész iskolát követték, vagyis a három alapvető lövészet testhelyzetből (fekvő,
térdelő, álló) hajtották végre a feladatokat. Simkó Imre számos lövészt indított el a pályán,
többek között a Gepárd puska tervezője, Dr. Földi Ferenc is tőle tanulta a lövészet alapjait.⁴
Ebben az időben minden csoportnál volt mesterlövész, akik gépkarabéllyal és Dragunov
puskával voltak felszerelve. A Dragunov PSO 1-es optikai irányzéka nem volt alkalmas a
harc terhelés elviselésére, folyamatosan elállítódott, így azok szállemezeit 100 méteres
távolságra stabilizálták. A fegyverhez orosz sportpuskalőszert rendszeresítettek, amiket
alapvetően a Zenit és Tájfűn puskákhöz fejlesztettek ki. Érdekesség, hogy a csomagolt
lőszerkeket a lövészek méret és súly szerint szétválogatták, mert nem volt egységes sem a
töltőtömeg, sem a lövedéktömeg.

Ezzel közel egy időben elkezdődött a rendőrségi szituációs lövészet oktatása A „Ko-
mondor” Szolgálatnál Barátki János és Vizler József nevéhez köthetően. A gyakorlatok
jellege nem köthető a sport IPSC, mostani nevén szituációs lövészethez. A kistávolságú
jelenleg „CQB” lövészet alapjait teremtették meg jiu-jitsu mozgásformákra építve. Épüle-
tekben, helyiségekben „szobagyakorlatok” behatolás-közbeni egyéni és csoportos lőgya-
korlatok voltak éles lőszerrel végrehajtva. Alapelemként a gurulások, vetődések közben
leadott lövésekre koncentráltak. Több gyakorlat mozgó gépjárműből történő kiszállással,
kigurulással kezdődött. A mozgó járműből végrehajtott lőgyakorlatok és az épületek ablak-
üvegén keresztül történő védőfelszerelés nélküli beugrások, bevetődések napi rendszeres-
séggel kerültek oktatásra az alapképzésben.

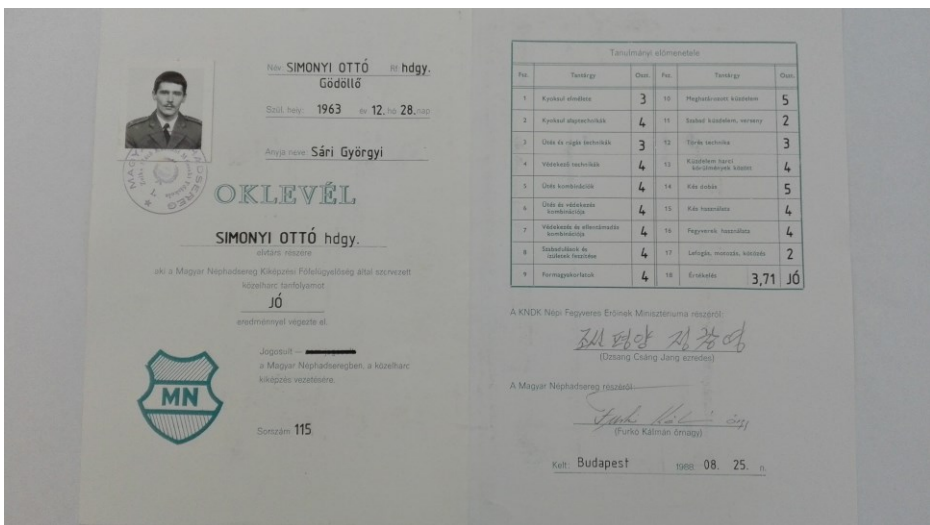
⁴ Földi Ferenc: a 12,7 mm-es GEPÁRD M1 mesterlövész puska műszaki alkotás leírását tartalmazó PhD munka ZMNE KMDI 2007 p.19

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

A nyolcvanas évek közepétől megjelentek hazánkban a külföldi kiképzők, első között a német Sieghardt Weiss jiu-jitsu mester. Az oktatásban a lőfegyveres mozgások, esések, gurulások szerepeltek a német police jiu-jitsuként.

A 1988-89-es években az észak koreai hadsereg kiképzői Djang Djong Jang ezredes vezetésével három hónapos kyoksul katonai közelharc tanfolyamot tartottak. Itt a pusztakezes, eszközös és fegyveres közelharc és közelharclövészet letisztult technikáit oktatták intenzíven.

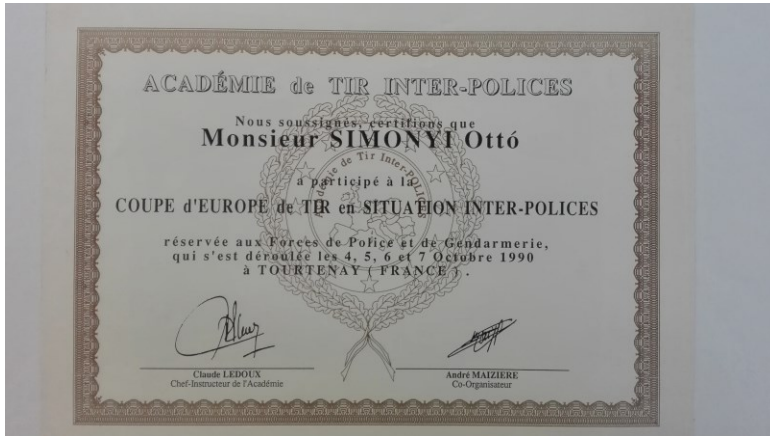
1.sz kép: a koreai tanfolyam bizonyítványa (forrás: a szerző tulajdona)

Mindezek ellenére szükségszerűen jelentkezett az igény az európai jellegű, de amerikai biztonsági alapokra épített rendvédelmi lövetechnikai és taktikai kiképzésre, azaz a modern intézkedéstaktikára.

1990 elején érkeztek az első meghívások a külföldi – akkor nyugati – rendőrségi löversenyekre. 1990. áprilisában egy három fős magyar küldöttség – Hajdu János, Simonyi Ottó, Somogyvári Miklós – utaztak ki a belgiumi Liege városába a rendőrségi szituációs löversenyre. Innen datálhatjuk a modern lövészet elvek, kiképzési módszerek megjelenését hazánkban. 1990 októberében a francia lövész akadémia szakmai szituációs löversenyére a franciaországi Tourtenay városába Barátki János, Simonyi Ottó, Zólyomi Zsolt utaztak a RAID vendégeként. Ebben az évben a különleges egységnél Wéber János vette át a lőkiképzés vezetését, aki maga is sportlövő, atléta és tízpróbázó volt.

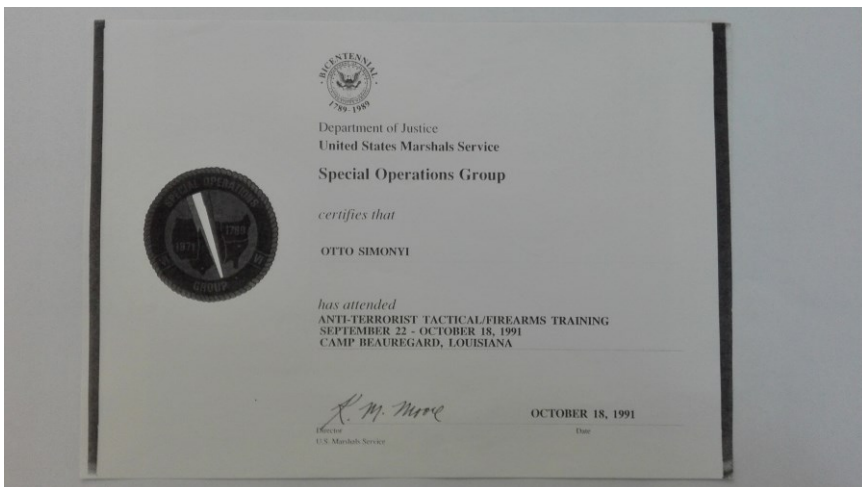
HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

2. sz. kép: A francia lövészverseny oklevele (forrás: a szerző tulajdona)

A legfontosabb változás 1991-ben következett be. Ebben az évben az Amerikai Egyesült Államokban az ATAP program keretben a US Marshals Szolgálatát öt hetes löfegyver és taktikai kiképzésre fogadta a Rendőrség Különleges Szolgálatának húsz tagját, közöttük Hajdu Jánost és Simonyi Ottót. A tanfolyam végén lövészeti vizsgán (Marshals PPC/ GP-100 típusú revolverrel először teljesítette hallgató – Simonyi Ottó személyében – a maximális 180 pontos eredménnyel.

3. sz. kép: A Marshals oklevele (forrás: a szerző tulajdona)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Ezáltal az akkori Közép- és Kelet Európából elsőnek kértek föl lökiképzőt, hogy legyen tagja régió vezetőként az I.A.L.E.F.I.-nek a Rendészeti Lőkiképzők Nemzetközi Szövetségének.

Ebben az évben kapcsolódott be a magyar rendőrség Simon Géza révén a Rendőr-Tűzoltó Világjátékok résztvevői közé. Tíz éven keresztül a magyar rendőr lövészek – Varga Károly, Simonyi Ottó, Glicza Csaba – megismételhetetlen sikorsorozatot hajtottak végre.

4. sz.kép: Oklevél a mesterlövész világkupáról (forrás: a szerző tulajdona)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

A Rendészeti Szervek Kiképző Központja lökiképzői küldöttsége évről évre végigjárta Európa rendőrségi kiképző iskoláit, így a legmodernebb elveket, technikákat ötvözték a magyar kiképzésben.

1989. évtől a különleges egységnél a Komondor Szolgálatnál, majd az Rendőrség Különleges Szolgálatánál a mesterlövész több esetben együtt gyakorolt a rohamcsoporttal és képes volt lövést leadni abba a helyiségbe, ahová a csoport behatolt, sőt sokszor ugyanazon a nyílászáró szerkezeten keresztül.

A mesterlövész képzés és alkalmazás során az 1991-es év vízvázlatzó volt, mert az "Első pápalátogatás" során sikerült változtatni az alkalmazás doktrínáján. Ez idáig a rendezvény biztosítás során a mesterlövész feladata az esetleges támadó tömegből történő kilövése lett volna. Ettől a jeles naptól a megfigyelés és az elsődleges belövési pontok levédése (mesterlövész elhárítás, counter sniping) és útvonal biztosítás lett a feladatuk.

1991. évben került sor arra a híres esetre, amikor a Szolgálat mesterlövészei bemutatót tartottak egy izraeli delegációnak. A gyakorlat ugyanaz volt, amit Izraelben láttak, csak az ott használt tyúktojás célokat fűrtojásokra cserélték.

Ugyancsak 1991-ben került sor a nagy helyszöges gyakorlásokra tűzoltó daruskosárból a pápalátogatásra történő felkészülés jegyében.

1992-ig 1 db Sig Sauer 2000 típusú .308 Win kaliberű mesterlövész fegyver volt az országunkban, nagyon kevés 20-60 db lőszerrel egy évre.

1993. évtől kezdődött meg a Szolgálat átfegyverzése SSG – 2000 típusú .308 Win kaliberű fegyverekre, és beszerzésre került a 185 grain tömegű Lapua Scenar lőszer. Az első modern céltávcsövek 2000. évben érkeztek Schmidt & Bender PM II-es típusok.

A rendőrség esetében a képzésben 2001-ben történt változás, mivel a mesterlövész képzések eddig egyediek és személyre szabottak voltak. 2001-ben indult először 1 hetes SZVD objektumvédelmi fegyverzetkezelői tanfolyam néven elvileg a teljes rendőri állomány számára elérhető mesterlövő képzés. Ezen a kurzuson megközelítőleg 400 lövésből jutottak el a résztvevők arra a szintre, hogy 300 méteres lőtávolságon belül képesek legyenek pontos, a lőfegyverhasználat szabályainak megfelelő lövést leadására.

Magyarországon – Európában szinte először – fejlesztette ki közösen a rendőrség és a tűzoltóság 1996-1997-es években a nyomás alatt lévő gáztartályok kilövés általi nyomás csökkentésének módszerét. Ez a robbanás megakadályozása az adott helyszínen. A mesterlövészek a katasztrófa védelmi parancsnok engedélyével kis (30-100m) távolságból a tanult protokoll szerint végiglövik a palackot. A mesterlövész tanfolyamokon ezt a módszert a lövészeink tanulják és gyakorolják. Az elmúlt 20 évben közel 500 esetben hajtották végre.

Jelenleg 2012-óta a Terrorelhárítási Központ Műveleti Igazgatóságán zajlik öt hetes időtartamban mesterlövész képzés, ahová szintén felvételi feladatok sikeres teljesítésével lehet felvételt nyerni.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

A MESTERLÖVÉSZEKKEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK

Frederick Russell Burnham, aki a búr háborúban a brit felderítők vezetője volt, úgy jellemezte a felderítő mesterlövészeket, mint „félíg farkas-félíg nyúl”. A magyarázat egyszerű volt: a lövész lő, és eltűnik. Élve marad, hogy másnap is lőhessen.⁵ Feladatából adódóan a mesterlövésznek magányosan, vagy kis csoportban kell tevékenykedni, észrevétlennek, és higgadtan maradnia. Ezért a képzésre kiválasztott jelölt legyen bátor, nyugodt, kezdeményező, fegyelmezett. Fizikai kondíciója legyen kiváló, morálisan és etikailag is határozott, erős, és egészséges.⁶ Mike R. Lau „A katonai és rendvédelmi mesterlövész” című könyvében úgy jellemezi a tökéletes mesterlövészt, hogy nem fogyaszt alkoholt, nem dohányzik, jó fizikai kondícióval rendelkezik, természete nyugodt, kellően okos, jó az ítélőképessége pszichés nyomás alatt is, igénye van a tökéletességre.⁷ John Plaster mindehhez hozzáteszi, hogy legyen éles látása, hallása, jó memóriája, és legyen képes gyors reakciókra.⁸

Mindezen követelményeket már a jelöltek kiválasztása során vizsgálni kell. Jellemzően mesterlövésznek katonai, vagy rendőri műveleti alakulatokból jelentkeznek, így már a fizikai és mentális képességeik a műveleti kiválasztás és kiképzés során felmérésre kerültek. Hazánkban a jelentkezés feltétele az elvégzett hat hónapos műveleti alaptanfolyam, a legalább egy-két éves műveleti munkatapasztalat. Ezek után kerülhet sor a lövészeti felmérésre. A lövészeti felmérő során a IV. számú körös mellalakra 100 méter távolságból kell háromszor tíz lövést leadni a klasszikus fekvő, térdelő, álló testhelyzetből AMD gépkarabéllyal, nyílt irányzék használatával. Minimum követelmény a lehetséges 300 köregységből 250 köregység elérése. Mindezt lehetetlen végrehajtani, ha a jelölt nincs tisztában a tökéletes testhelyzet felvételével, a légzés, a célzás és a sütés szabályos végrehajtásával. A sikeres teljesítés azt jelenti, hogy hosszú időn át gyakorolt, készült a felvételi vizsgára, kellően türelmes, és állhatatos volt. A tapasztalatok alapján a felvételi vizsgát sikerrel teljesítők a tanfolyamot is sikerrel elvégzik. Ugyancsak személyes megfigyelésekre alapozva kijelenthető, hogy a mesterlövészek alaposság, türelem, és szakmai elhivatottság terén élen járnak, és választott sportjaikban, elfoglaltságaikban is a tökéletességre törekednek.

⁵ Plaster, Maj. John L. : The Ultimate Sniper Paladin Press Boulder, Colorado 2006, ISBN: 978-1-58160-494-8 p.5

⁶ Barisik, Erdem- Baltacioglu, Gökhan: The Employment of Sniper in Modern Battlefield in: Journal of Military and Information Science Vol.2(1) p.15-16.

⁷ Lau, R. Mike: The Military and Police Sniper Published by: Precision Shooting Inc. 222. McKee Street, Manchester, CT 06040 2001 ISBN: 1-931220-02-6 p.65.

⁸ Plaster, Maj. John L. : The Ultimate Sniper Paladin Press Boulder, Colorado 2006, ISBN: 978-1-58160-494-8 p.7.

MESTERLÖVÉSZ KÉPZÉS

Az 1970-es évek elején a Szovjet Vörös hadseregben 24 napos, 131 órás mesterlövész alapképzéseket, és hat-nyolc hetente 6 napos, 40 órás emlékeztető képzéseket tartottak.⁹ A modern mesterlövész iskolák széles spektrumban nyújtanak kiképzési alternatívákat. Az egy hetes, 40 órás alap rendőri SWAT mesterlövész képzéstől az amerikai haditengerészet kilenc hetes, 500 órás képzéséig. Természetesen a katonai alkalmazás esetén a megközelítés, rejtőzködés, túlélés, kivonás témakörök jóval nagyobb óraszámokban kerülnek oktatásra és gyakorlásra, mint a jellemzően városi környezetben tevékenykedő rendészeti mesterlövők esetében. Érdemes megemlíteni, hogy az amerikai haditengerészet „Navy Seal” mesterlövész képzésén három alkalommal kell 24 órás feladatot teljesíteni, amelyben szerepelhet a levegőből ejtőernyővel, vagy víz alól búvárfelszerelésben történő helyszínre jutás.¹⁰ A tanfolyamokkal kapcsolatban általánosan elvárható, hogy a végzett lövő legyen képes:

- a ballisztika és a löelmélet magas szintű ismeretére;
- a rendszeresített fegyverek, lőszer, optikai eszközök magas szintű, átfogó ismeretére;
- műveleti helyszínen önálló, gyors és azonnali településre;
- önállóan a település helyéről figyelést folytatni, és az észlelteket egyértelműen lekommunikálni;
- együtt dolgozni figyelővel, mesterlövész párral, műveleti csoporttal;
- önálló célkiválasztásra, célazonosításra;
- pontos lövés leadására az időjárás és a terepviszonyok függvényében;
- szükség esetén éles lövés leadására tűzparancsra, vagy egyéni döntés alapján a vonatkozó törvényeknek megfelelően.¹¹

A fenti kívánalmakat szem előtt tartva a különböző képzéseken jellemzően az alábbi témakörök kerülnek oktatásra:

- löelmélet, benne belső ballisztika¹², külső ballisztika¹³, célballisztika;¹⁴
- fegyver, lőszer, felszerelés (optikai eszközök, szélmérők stb.) ismerete;
- távolságbecslés és mérés, távcső beállítása, szélmérés, ballisztikai táblázatok ismerete és használata;
- alap mesterlövész lögyakorlatok rövid, közép, és hosszú távon, álló célokra;

⁹ Grau, Lester W.-Cutshaw, Charles Q.: Russian Snipers In the Mountains and Cities of Chechnya in: Infantry 2002 Vol 91, No 2 ISSN: 0019-9532 p.9

¹⁰ The Navy Seal Sniper Manual U. S. Navy | 2006 | ISBN: 1569758670 p.1-2

¹¹ Ez utóbbi szempont a rendészeti alkalmazás során kap nagy hangsúlyt

¹² A belső ballisztika a lövedék mozgásával a töltényűrtől a cső elhagyásáig foglalkozik

¹³ A külső ballisztika a repülő lövedék mozgásával foglalkozik a cső elhagyásától a becsapódásig

¹⁴ A célballisztika, vagy terminális ballisztika a célba becsapódó lövedék mozgásával foglalkozik

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

- mesterlövész lögyakorlatok mozgó, felbukkanó célokra, és lövészetgyakorlatok helyszögekkel;
- település, álcázás terepen, és városi környezetben
- megfigyelés, kommunikáció, lövésznapló vezetése
- együttműködés műveleti csoportokkal, mesterlövész csoportban történő feladatvégrehajtás.

A különböző iskolák közötti különbségeket legjobban az egyes tanfolyamok elvégzését záró lövészetgyakorlatokkal lehet érzékeltetni. Az első bemutatásra kerülő vizsga az Amerikai Egyesült Államok szárazföldi haderejének J.F. Kenedy Különleges Hadműveleti Központ (Fort Bragg) mesterlövész iskolájának követelménye:

- 150-800 méteres távolság között összetett célok önálló felderítése, meghatározása, és sikeres támadása;
- legalább 220 méterre rejtve megközelíteni egy megfigyelő személyt, vagy 330 méterre egy megfigyelő csoportot;
- sikeres lövés leadásának képessége 800 méteres lőtávolsáig;
- sikeres lövés leadása 3 másodpercig felbukkanó célra 200 és 400 méteres távolságra, 6 másodpercig felbukkanó célra 300 méteres távolságra;
- sikeres lövés leadása mozgó célra 200 és 300 méteres lőtávolságon;
- az álcázás, rejtőzködés, megfigyelés tökéletes ismerete, képesség önálló búvóhely kialakítására, és kiválasztására;
- a lövészetgyakorlatok során a 600 méterre lévő ember nagyságú célt első lövésre 90%-ban, a 800 méterre lévő célt 50 %-ban képesnek kell lenni eltalálni.¹⁵

A következő lövészetgyakorlatok az Amerikai Egyesült Államok haditengerészetének „Navy Seal” iskolájának vizsgája:

- összesen 21 lövés leadása 300, 500, 600, 700, 800, 900, 1000 yardra (273-914 méter), távolságonként három lövés ember nagyságú célokra. Minden távolságon hét cél látható, melyből három meghatározottat kell támadni. A lövő biztosított pozícióban, megfigyelővel tevékenykedik. A lövő elfoglalása után három perc áll rendelkezésre az időjárási viszonyok megállapítására, fegyvere, optikája beállítására, és a lövések leadására. Fegyverét parancsra tölti.
- mozgó célra történő lövés 300, 500, 600 yard (273-546 méter) lőtávolságon. Mindegyik távolságon egy balról jobbra, és egy jobbról balra mozgó célt kell eltalálni. Mindegyik távolságra a fegyverben két darab lőszer van. A célok 15-20 másodpercig láthatóak, attól függően, hogy a lövészpár stabilan fekszik, vagy mozog a részükre kijelölt lövészterületen.

¹⁵ Special Forces Sniper Training and Employment FM 3-05.222 (TC 31-32) Department of the Army Washington, DC, 25 April 2003 p.1-5

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

- lövés felbukkanó célokra 300, 500, 600, 700, 800 yard (273-728 méter) távolságra. Mindegyik távolságra két lövést kell leadni, a lőszer a fegyverben van, csőre töltve. A cél nagysága és a felbukkanás ideje a távolság függvénye. 100 yardonként 1 másodperc áll rendelkezésre (vagyis 300 yardon 3 másodperc, 800 yardon 8 másodperc), és a cél mérete 100 yardonként 6 centiméter (300 yardon 12 centiméter, 800 yardon 48 centiméter)

A három feladat előtt a lövő fegyverét 300 yardon (273méter) belővi. Az összesen ellőtt 38 lövésből minimum 28-nak kell találnia a sikeres teljesítéshez. Mint látható, a lövészek párban vizsgáznak, a három feladat teljesítése után szerepet cserélnek, és újra lövik a feladatokat.¹⁶ Természetesen ez csak a lövészeti rész, a teljes vizsgálóhoz számos más feladatot is teljesíteni kell.

Mike R. Lau A katonai és rendvédelmi mesterlövész című könyvében az alábbi rendészeti mesterlövész vizsgát írja le:

- lövés leadása 1,5 cm (0,5 inch) nagyságú célra, hideg csővel 91 méterről (100 yard) 15 másodperc alatt. Kiinduló helyzet: a töltényűr üres, a tár töltve, a fegyverláb felhajtva;¹⁷
- lövés leadása 3 cm (1 inch) nagyságú célra, 183 méterről (200 yard), 20 másodperc alatt, fekvő helyzet. Kiinduló helyzet: a töltényűr üres, a tár töltve, a fegyverláb felhajtva;
- arc nagyságú területre öt lövés leadása 91 méterről (100 yard), időkorlát nélkül. Az öt lövésnek a célban kell lenniük, és két lövés között nem lehet 3 cm-nél nagyobb távolság;
- 5 lövés test alakra, érvényes célzónákra 183 méterről (200 yard), időkorlát nélkül. Két lövés között maximum 6 cm távolság lehet.
- tüzelőállás kiépítése városi környezetben és terepen, úgy, hogy az ne legyen észrevehető a cél irányából. Legalább egy feladatnál a mesterlövész álcaruha használata kötelező. A cél távolságát a helyszín határozza meg. A helyszínről 2 órán keresztül kell jelenteni a megfigyelt eseményeket, végig észrevétlennek maradva.

Ezen a vizsgán beállított céltávcsővel történik a végrehajtás, a vizsgázónak nem szükséges ismernie a beállítás menetét, vagy a távolságbecslést. Haladó képzésnél 365-457 méterre (400-500 yard) nő a lőtávolság, szükséges a távolságbecslés, szélmérés, és céltávcső beállítás ismerete. Ugyancsak szükséges együtt mozogni a taktikai csoporttal, illetve löni lövedékálló mellényben, gázálcában, és védőruházatban.¹⁸

¹⁶ The Navy Seal Sniper Manual U. S. Navy | 2006 | ISBN: 1569758670 p.247-249.

¹⁷ Ezt a feladatot a szerzők túlzottnak érzik, tekintve hogy a hadi precíziós fegyverek gyári képessége a 3 cm (1 inch, 1 MOA) precíziós képesség. Ennél pontosabban csak versenyfegyverekkel lehet, azok azonban túl érzékenyek a harci használathoz.

¹⁸ Lau, R.Mike: The Military and Police Sniper Published by: Precision Shooting Inc. 222.McKee Street, Manchester, CT 06040 2001 ISBN: 1-931220-02-6 p.65.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Hazánkban az öt hetes tanfolyamon 182 óra áll rendelkezésre a képességek elsajátításához, amint az a 2. számú ábrán látható.

Témakörök, foglalkozások		Óraszám		Ebből	
Ssz.	Megnevezés			Elmélet	Gyakorlat
1.	Mesterlövészet alapjai		21	17	4
2.	Lőelmélet		6	6	-
3.	Fegyver, lőszer, anyagismeret		19	17	2
4.	Karabély alap lögyakorlatok		24	-	24
5.	Mesterlövész alap lögyakorlatok		49	-	49
6.	Mesterlövész speciális lögyakorlatok		22	-	22
7.	Vizsgafeladatok		16	6	10
8.	Egyéb feladatok (karbantartás stb.)		25	6	19
Képzési idő összesen			182	52	130

2. sz. ábra: A képzés felépítése (Szerkesztette a szerző)

A képzésen a jelöltek 1500 mesterlövész lőszert, és 300 karabélylőszert lőnek el.

A Magyarországon alkalmazott mesterlövész felmérőket kettősség jellemzi, egyrészt meg kell felelni a rendezvénybiztosítások, kiemelt vezetők biztosítása során felmerülő hosszú lőtávolságokon leadott pontos lövések követelményeinek, másrészt a speciális

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

elvárásoknak, amelyek a városi körülmények közötti túsmentés, fegyveres bűnöző leküzdés, aktív lövöldöző leküzdése során elvárható.

Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a lövésznek nagyon kevés, 1-3 percen belüli településre van lehetősége, ahol azonnal fel kell mérnie a célterületet, illetve amennyiben látható, a célterületen tartózkodó célszemélyt, mindezt úgy, hogy a gépjárműkonvojos megközelítés során kevés információt kap rádión és gépjárműből kiszállás után könnyen előfordulhat, hogy lőnek a kiszálló bevetési emberekre. Így tehát azonnali reagálásra van szükség, amikor is nincs lehetőség kényelmes tüzelőállás kiépítésére, jó elhelyezkedésre, nincs lehetőség távolságot mérni, hanem mindezeket a mesterlövész ismereteiből, személyiségéből fakadó egyéni kezdeményezőkézség és helyzetfelismerés biztosítja egy gyorsan elfoglalt figyelő, tüzelő pozícióból. Mindezek során nem lehet kizárni, hogy a lövést helyszöggel kell leadni, illetve nagy valószínűséggel ablak vagy gépkocsi szélvédő üvegén keresztül kell semlegesíteni a célszemélyt. Mindez történhet épületen kívül, épületen belül, akár zsúfolt iskolai folyosókon és tantermekben, illetve bevásárló központokban, pályaudvarokon. Ezért rendkívül fontos a megfelelő lőszer típus kiválasztása az adott feladat végrehajtásához, hogy a legkisebb veszélykozással, de a legnagyobb hatékonysággal tudja semlegesíteni a célpontot a lövész.

Mindezek tükrében kell vizsgálni a felmérő lögyakorlatokat, amelyeket három részre célszerű osztani.

1. *Speciális rendvédelmi „túsmentő” felmérő* (célszerű .308 Win. kaliberrel);
2. *VIP rendezvénybiztosításra történő felkészülés (közep távolságon .308 Win. kaliberrel);*
3. *VIP rendezvénybiztosításra történő felkészülés (nagy távolságon 800-1200 méteren .338 Lapua Magnum kaliberrel).*

I. TIPIKUS LÖGYAKORLATSOR AZ ELSŐ FELMÉRÉSRE

1. Felkészülési idő:	1 perc	
Lő idő:	2 perc	
Lőszermennyiség:	6 db	
Távolság:	35-400 méterig	
Testhelyzet:	fekvő	
Feltámasztás:	lövész választja meg, mindent használhat, ami nála van	
Célok:	25 m távolság	1 db mini Skeet korong, ¹⁹
	45 m távolság	1 db mini Skeet korong,
	45 m távolság	1 db túsos, fényképes lőlap
	390-400m távolság	3 db 40x30 cm-es kongató cél ²⁰

¹⁹ 6 cm átmérőjű agyagkorong, alapvetően sörétes puskás lövészethez

²⁰ Kongató cél: láncon lógatott páncéllemez

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Lőgyakorlat leírása:	adott pozícióban áll, a fegyver üres állapotban, a célterület látható. A lőgyakorlat végrehajtása helyszöggel történik, amely közeli célok esetében 18-20 fok, távoli célok esetében 7-10 fok. A lövő 1 perc felkészülés után, jelre megkezd a végrehajtást, önállóan leküzdi a célokat, célonként 1 db löszert használhat fel.	
Értékelés:	Megfelelt	lő időn belül 5-6 találat
	Nem megfelelt	4, vagy annál kevesebb találat, valamint a lő idő túllépése nem megfelelő értékelést von maga után
2. Felkészülési idő:	2 perc	
Lő idő:	3x30 másodperc	
Lőszermennyiség:	6 db	
Távolság:	100-75-50 méter	
Testhelyzet:	fekvő, térdelő, álló	
Feltámasztás:	fekvő testhelyzetben, amit a lövő használ térdelő testhelyzetben, bipod, vagy tripod, álló testhelyzetbe, bipod, vagy tripod.	
Célok:	2 db normál Skeet korong ²¹ 2 db midi Skeet korong, ²² 2 db mini Skeet korong.	

²¹ 11 cm átmérőjű agyagkorong

²² 9 cm átmérőjű agyagkorong

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Lögyakorlat leírása:	a felkészülési idő alatt a lövő fekvő testhelyzetű tüzelésre előkészíti a fegyverét, minden feltámasztást használhat. Kiinduló helyzet: fegyver üres állapotban, vállhevederen, lövő a lőállás mögött 5 méterrel helyezkedik el. Jelre tüzelőállást foglal, 2 db korongot leküzd 2 db lövéssel, a lövő dönti el, hogy melyik méretű korongot lövi, majd jelre előrehalad 75 méteres lőtávolságig, mindent visz magával, amit használ. A lövonalra való beérkezés után 1 perc áll rendelkezésre a felkészülésre, majd 30 másodperc 2 lövés leadására, választott korongokra, térdelő testhelyzetből. Lőidő letelte után üríti fegyverét, 30 másodperc alatt előrehalad az 50 méteres vonalhoz, ahol szintén 1 perc áll rendelkezésre a felkészülésre és 30 másodperc a 2 lövés leadására, álló testhelyzetből.	
Értékelés:	Megfelelt	lő időn belül 5-6 találat
	Nem megfelelt	4, vagy annál kevesebb találat, valamint a lő idő túllépése nem megfelelő értékelést von maga után

II. LÖGYAKORLATSOR A MÁSODIK FELMÉRÉSRE:

1. Felkészülési idő:	2 perc	
Lő idő:	2 perc	
Lőszermennyiség:	5 db	
Távolság:	400-500-600-800 méter	
Testhelyzet:	fekvő	
Feltámasztás:	kettőpontos, lövész választja meg, mindent használhat, ami nála van	
Célok:	4 db kongatócél, szabvány IDPA mellalak ²³	
Lögyakorlat leírása:	a lövő a jelre célonként 1 lövést ad le. 1 db tartaléklőszerrel rendelkezik, amelyet a lőidőn belül felhasználhat.	
Értékelés:	Megfelelt	lő időn belül 3-4 találat
	Nem megfelelt	2, vagy annál kevesebb találat, valamint a lő idő túllépése nem megfelelő értékelést von maga után

²³ Emberi torzót mintázó 780x460 mm-es céllap

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

III. LŐGYAKORLATSOR A HARMADIK FELMÉRÉSRE:

1. Felkészülési idő:	2 perc
Lő idő:	3 perc
Lőszermennyiség:	10 db
Távolság:	800-850-1000-1100-1200 méter
Testhelyzet:	fekvő
Feltámasztás:	lövész választja meg, mindent használhat, ami nála van
Célok:	5 db kongató cél, szabvány IDPA mellalak
Lőgyakorlat leírása:	5 különböző céltávolságon elhelyezett cél leküzdése, célonként 1 találat elérésével, maximálisan 2 db lőszer felhasználásával, minden céltávolságra lőni kell, megfigyelő segítségével. A gyakorlat során a lő időn belül, amennyiben a lövő az első lövésre találatot ér el a célon, a második lövést nem kell leadnia, hanem a következő céltávolságon levő célt küzdheti le. Amennyiben az utolsó cél leküzdése után marad lőszere, azt a lőidőn belül felhasználhatja a le nem küzdött célra. Amennyiben ez talál a cél leküzdése elfogadott. A figyelő folyamatosan segítheti a lövőt.
Értékelés:	Megfelelt 4-5 találat lő idő belül Nem megfelelt 3, vagy kevesebb találat, valamint a lő idő túllépése nem megfelelő értékelést von maga után

ÖSSZEFOGLALÁS

Amint az a fentiekből jól látható, a mesterlövészek kiképzése és képességeik megfelelő szinten tartása a világ katonai és rendőri egységeinél – ha mutat is eltéréseket a végrehajtandó feladatok jellege miatt – rendkívüli idő és energiaráfordítást igényel. A lövészek teljesítményét és képességeit párhuzamosan kell fejleszteni az alkalmazásra kerülő fegyverek, lőszerek, egyéb eszközök képességeivel. A mesterlövészek teljesítményének felmérése kérdéskörben a nemzetközi gyakorlat bemutatásán túl részletesen ismertettük a hazai felmérési rendszert, melyet jelen tanulmány társszerzője fejlesztett ki több tíz éves szakmai tapasztalat alapján, és amely felmérési és követelményszint biztosítja, hogy a magyar mesterlövők, és a magyar mesterlövész képzés a világ élvonalába tartozzanak.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Barisik, Erdem- Baltacioglu, Gökhan: The Employment of Sniper in Modern Battlefield in: Journal of Military and Information Science Vol.2(1) p.13-19.
2. Földi Ferenc: a 12,7 mm-es GEPÁRD M1 mesterlövész puska műszaki alkotás leírását tartalmazó PhD munka ZMNE KMDI 2007
3. Grau, Lester W.-Cutshaw, Charles Q.: Russian Snipers In the Mountains and Cities of Chechnya in: Infantry 2002 Vol 91, No 2 ISSN: 0019-9532 p.7-11.
4. Lau, R.Mike: The Military and Police Sniper Published by: Precision Shooting Inc. 222.McKee Street, Manchester, CT 06040 2001 ISBN: 1-931220-02-6
5. Plaster, Maj.John L. : The Ultimate Sniper Paladin Press Boulder, Colorado 2006, ISBN: 978-1-58160-494-8
6. Special Forces Sniper Training and Employment FM 3-05.222 (TC 31-32) Department of the Army Washington, DC, 25 April 2003
7. The Navy Seal Sniper Manual
U. S. Navy | 2006 | ISBN: 1569758670 | English | 299 pages | PDF | 64.68 MB
<https://www.uscrow.org/downloads/Us%20Navy%20Seal%20Sniper%20Training%20Program%20-%20Manual%20Military%20Elite%20Doctrine%20Guid.pdf>